

ASIA

Vaatus luonnonsuojelulain (9/2023) 126 §:n mukaisten pakkokeinojen käyttämisestä ja luonnonsuojelulain 127 §:n mukaisten toimenpiteiden määrittämisestä

VIREILLEPANIJA

Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ry
Pro Lapinlahti mielenterveysseura ry

VAATIMUKSET UUDENMAAN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUKSESSA

Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ry ja Pro Lapinlahti mielenterveysseura ry (vireillepanijat) vaativat Uudenmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskukselta (ELY-keskus) luonnonsuojelulain (LSL) 128 §:n mukaisesti, että ELY-keskus estää luonnon tuhoutumisen ja luonnonarvojen heikentymisen Helsingin Lapinlahdessa tavatun kirvelilattakoin (*Depressaria chaerophylli*) osalta tekemällä luonnonsuojelulain 77 §:n mukaisen esiintymispaikan rajauksen ja siten saattamalla kirvelilattakoin säilymisen kannalta tärkeän esiintymispaikan hävittämis- ja heikentämiskiellon voimaan.

Vireillepanijat katsovat, että heillä on asiassa vireillepano-oikeus, koska vireillepanon tarkoituksena on estää luonnonarvojen heikentyminen, joka ei ole vähäinen. Kirvelilattakoi on erittäin uhanalainen laji, joka on suojeltu kvalifioitusti LSL 77 §:n perusteella luonnonsuojeluasetuksessa (1066/2023) erityisesti suojeltavana lajina. Suomen ympäristökeskuksen vuoden 2021 luettelossa ovat eliöryhmittäin ympäristöhallinnon lajisuojelutyön priorisointia varten tunnistetut kiireellisesti suojeltavat lajit. Kirvelilattakoi kuuluu näihin lajeihin. Kirvelilattakoi on siis paitsi uhanalainen laji, myös erityisesti suojeltava laji, ja sen lisäksi vielä ympäristöhallinnon lajisuojelutyössä tunnistettu kiireellisesti suojeltava laji. Vireillepanijat katsovat, että jos tässä tapauksessa tehdään kielteinen päätös merkittävän esiintymispaikan rajaamisesta luonnonsuojelulain mukaisesti ja jätetään tältä pohjalta arvioimatta tuon esiintymispaikan hävittämisen tai heikentämisen vaikutukset sen suojelun tasoon, toimitaan myös luonnonsuojelulain 1 §:n tavoitteen turvata luonnon monimuotoisuus vastaisesti.

Kirvelilattakoilla on Suomessa vain kolme esiintymispaikkaa: Lapinlahden sairaalapuisto, Inkoon Fagervik sekä Kaarina. Vireillepanijat katsovat, että jos yksikään näistä kolmesta esiintymispaikasta vaarantuu näissä oloissa, kyseessä on luonnonarvojen sellainen heikentyminen, joka ei ole vähäinen. Asiassa hankittu luonnontieteellinen selvitys toteaa selvästi Lapinlahden merkityksen lajin säilymiselle: "Kirvelilattakoi on luonnonsuojeluasetuksella säädetty erityisesti suojeltavaksi lajiksi. Tämän vuoksi lajin "säilymiselle tärkeän esiintymispaikan hävittäminen tai heikentäminen on kielletty" LSL 47 §:n mukaisesti, mikäli alueellinen ELY-keskus rajaa nämä esiintymispaikat ja antaa rajaukset tiedoksi maanomistajalle. Lapinlahdessa ainakin runsaimmat esiintymät ovat selkeästi näitä luonnonsuojelulaissa tarkoitettuja lajin säilymiselle tärkeitä elinpaikkoja."

3.12.2025

Vireillepanijoiden käsityksen mukaan on selvää, että kun tieteellinen tieto osoittaa lajin levinneisyyden ja esiintymisen olevan Suomessa kolme esiintymispaikkaa; suojelutilanteen olevan uhanalaisuusluokaltaankin erittäin uhanalainen eli kaukana suotuisasta suojelun tasosta; alueen ominaispiirteiden vastaavat lajin ensisijaista elinympäristöä (kulttuuriympäristöt) ja asiassa hankittu luonnontieteellinen erityisselvitys toteaa esiintymispaikan luonnonsuojelulain mukaisesti lajin säilymiselle tärkeäksi, Lapinlahden esiintymispaikka on lajin säilymiselle tärkeä ja esiintymispaikka tulee rajata hävittämis- ja heikentämiskiellon voimaan saattamiseksi. Jos yksikään näistä kolmesta esiintymispaikasta vaarantuu näissä oloissa, kyseessä on luonnonarvojen sellainen heikentyminen, joka ei ole vähäinen. Tällöin tosiasiallisesti hyväksytään mahdollisuus lajin häviämisestä Suomesta kokonaan varovaisuusperiaatteen (LSL 7 §) vastaisesti. Lapinlahden esiintymispaikka on kolmesta esiintymispaikasta elinvoimaisin havaintojen määrän perusteella. Heikentämällä sitä heikennetään luonnonarvoja vähäisyyskynnyksen ylittävästi. Myös ELY-keskusten hallintokäytännön yhtenäisyyden vuoksi vireillepanijat katsovat, että ELY-keskuksen tulee tutkia vireillepano LSL 77 §:n edellytysten täyttymisen kannalta.

LSL 77 § ja sen perustelut vastaavat vanhan luonnonsuojelulain 47 §:ää ja sen perusteltuja relevanteilta osin. Perusteluiden mukaan taustalla on ympäristövastuudirektiivin toimeenpano. Perusteluissa mainitaan myös erityisesti, että yhteisölainsäädännön täytäntöönpano edellyttää, että uudet rajauspäätökset tehdään priorisoidusti. Perusteluissa siis edellytetään rajauspäätösten tekemistä ja vielä nopeutetusti. Rajauspäätösten tekeminen ei ole vapaaehtoista, vaan se on keino, jolla ympäristövastuudirektiivin tarkoittamat oikeusvaikutukset saadaan aikaan.

Koska nykyinen luonnonsuojelulain 77 § vastaa vanhan luonnonsuojelulain 47 §:n tarkoitusta sen yksityiskohtaisten perusteluiden mukaan, on 77 §:n sanamuoto "voi päättää suojella" luettava merkitykseltään velvoittavampana, kuin mitä sanamuoto yksin luettuna antaisi ymmärtää. Luonnonsuojelulain 79 §:ään on uudessa laissa erotettu unionilainsäädäntöpohjaiset luonto- ja lintudirektiivilajien esiintymispaikkojen rajaukset, ja sielläkin pykälän muotoilu on "voi päättää suojella". Yllä kuvattujen esitöiden ja ympäristövastuudirektiivin valossa merkittävän esiintymispaikan suojelu ei kuitenkaan ole vapaaehtoista, vaan suotuisan suojelutason saavuttamisen tai säilyttämisen kannalta merkittävän esiintymispaikan hävittäminen tai heikentäminen tai sen uhka laukaisee luontovahingon ehkäisemistä tai korjaamista koskevan pakkokeinomenettelyn.

Unionioikeudellispohjaisen säädöksen taustalla on myös ympäristövastuudirektiivin 12 artikla toimintapyyntöstä, jossa erikseen säädetään luonnollisten tai oikeushenkilöiden oikeudesta ilmoittaa toimivaltaisille viranomaisille havainnoistaan liittyen heidän tiedossaan oleviin ympäristövahinkoihin tai niiden uhkaan. Näiden ilmoitusten pohjalta on säädetty toimivaltaisen viranomaisen velvollisuudesta tutkia asia sekä ryhtyä toimiin. Koska samat sanamuodot on otettu sekä unionipohjaista suojelua LSL 79 §:n pohjalta nauttiviin esiintymispaikkoihin että kotimaisiin

3.12.2025

säädöksiin suojeltuja eliölajeja koskevaan LSL 77 §:ään, koskee kumpaakin säädöstä unionioikeudellistasoinen velvoittavuus.

Vireillepanijat katsovat, että tässä vireillepanossa kuvatuissa olosuhteissa ELY-keskuksen on täyttääkseen luonnonsuojelun yleisen edun edustamisen velvollisuutensa tehtävä vaadittu rajauspäätös. Samaten vireillepanijat katsovat, että kun on kyse erittäin uhanalaisesta eliölajista, jolla on vain kolme esiintymispaikkaa, joista vireillepanon kohteena oleva on havaintomäärältään elinvoimaisin, on luonnonsuojeluviranomaisen velvollisuutena luonnon monimuotoisuuden turvaaminen sen suojelua edistämällä käyttäen luonnonsuojelulaissa säädettyjä, lainsäätäjän osoittamia keinoja. Näiden keinojen käyttämisen laiminlyöminen olosuhteiltaan näin selkeässä tapauksessa ei ole vireillepanijan käsityksen mukaan perusteltavissa viranomaisen tehtävienjaon ja hyvän hallinnon periaatteiden kannalta. Samoin ei ole ELY-keskuksen harkintavaltaan vedoten perusteltavissa laista johtuvista kriteereistä poikkeavien kriteerien käyttäminen esiintymispaikan rajauspäätöstä tehdessä. Kaikessa julkisen vallan käytössä on noudatettava tarkoin lakia. Viranomaisen päätöksenteon on perustuttava lakiin, ja tässä tapauksessa laki, sen tavoitteet ja päätöksenteossa sallittavat perusteet ovat selvät.

Johtopäätöksenä vireillepanija toteaa, että ELY-keskuksen on perusteltava, jos erityisesti suojeltavan lajin, jonka riski hävitä luonnosta on vähintään hyvin korkea, yhtä kolmesta esiintymispaikasta ei rajata, miten LSL 77 §:n tarkoittama suojelu sen mukaisena kuin se lain esitöiden ja unionioikeuden valossa ilmenee. Vireillepanijat huomauttavat, että mahdolliset luonnonsuojelulain 11 luvun mukaiset, vapaaehtoisen ekologisen kompensaaation toimet, eivät tule harkittaviksi luonnonsuojelulain 8 luvun eliösuojelun pitkälti unionioikeudellisperäisten säädösten soveltamisessa. Verrokkilajien tapauksessa KHO:n käytännössä on myös esiintymispaikaltaan rajaamattoman erityisesti suojellun lajin tapauksessa tullut arvioida pykälässä esitettyä kriteeriä vasten, heikentykö lajin suojelutaso, mikäli sen merkittävä esiintymispaikka hävitetään tai sitä heikennetään. Kirvelilattakoille sen kaikki kolme esiintymispaikkaa ovat merkittäviä sen suojelutason näkökulmasta. Vireillepanijat katsovat näytetyksi, että mikäli yhtä kolmesta esiintymispaikasta heikennetään tai se hävitetään, aiheutuu kiellettyä suojelutason heikentymistä ja tosiasialla vaarannetaan koko lajin esiintyminen Suomessa.

ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUKSEN RATKAISU

Uudenmaan ELY-keskus hylkää Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ry:n ja Pro Lapinlahti mielenterveysseura ry:n vaatimukset luonnonsuojelulain 126 §:n 1 momentin mukaisten pakkokeinojen käyttämisestä ja luonnonsuojelulain 127 §:n 2 momentin mukaisten toimenpiteiden määrittämisestä.

Perustelut

Sovelletut oikeusohjeet

3.12.2025

Luonnonsuojelulain 75 §:n 1 momentissa säädetään, että valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää uhanalaiseksi lajiksi sellainen luonnonvarainen eliölaji, jonka riski hävitä luonnosta on Suomessa esiintyvien lajien kansallisen uhanalaisuuden arvioinnin perusteella vähintään korkea.

Luonnonsuojelulain 77§:n 1 momentissa säädetään, että valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää erityisesti suojeltavaksi lajiksi sellainen 75 §:ssä tarkoitettu uhanalainen eliölaji, jonka riski hävitä luonnosta on vähintään hyvin korkea. Erityisesti suojeltavaksi eliölajiksi voidaan säätää myös sellainen uhanalainen eliölaji, jolla on hyvin vähän esiintymispaikkoja ja niiden säilyminen on uhattuna. Lain 77 §:n 2 momentin mukaan ELY-keskus voi päättää suojella erityisesti suojeltavan lajin säilymiselle tärkeän esiintymispaikan. Esiintymispaikkaa ei saa hävittää eikä heikentää. Kielto tulee voimaan, kun päätös on annettu tiedoksi alueen omistajille ja haltijoille.

Luonnonsuojelulain 126 §:n 1 momentin mukaan, jos joku lyö laimin tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten ja päätösten noudattamisen taikka ryhtyy niiden vastaiseen toimeen, ELY-keskus voi kieltää asianomaista jatkamasta tai toistamasta tekoa tai laiminlyöntiä ja sakon tai keskeyttämisen uhalla velvoittaa hänet määrääjassa poistamaan oikeudenvastaisen tilan tai korjaamaan laiminlyönnin taikka asettaa uhan, että tarpeelliset toimenpiteet teetetään asianomaisen kustannuksella.

Lain 127 §:n 2 momentissa säädetään, että saatuaan tiedon luontovahingosta tai sen välittömästä uhasta, ELY-keskuksen on, sen lisäksi, mitä 126 §:ssä säädetään, määrättävä haitan aiheuttanut toiminnanharjoittaja tarvittaessa ryhtymään toimenpiteisiin haitallisten vaikutusten ehkäisemiseksi tai rajoittamiseksi mahdollisimman vähäisiksi sekä määrättävä toiminnanharjoittaja ryhtymään eräiden ympäristölle aiheutuneiden vahinkojen korjaamisesta annetussa laissa (383/2009, ympäristövastuulaki) tarkoitettuihin korjaaviin toimenpiteisiin. Vireillepano-oikeuteen sovelletaan lain 128 §:n 1 momenttia.

Lain 128 §:n 1 momentin nojalla haittaa kärsivällä henkilöllä on oikeus saattaa 126 §:ssä tarkoitettu asia vireille elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksessa, jos vireillepanon tarkoituksena on estää luonnon tuhoutuminen tai luonnonarvojen heikentyminen, joka ei ole merkitykseltään vähäinen, tai käynnistää luontovahingon korjaaminen. Sama oikeus on 134 §:n 4 momentissa tarkoitettulla rekisteröidyllä yhteisöllä toiminta-alueellaan ja kunnalla. Lain 128 §:n 2 momentin mukaisesti erityisen vireillepanon mukainen asia on ratkaistava kiireellisesti.

Luonnonsuojelulain 134 §:n 4 momentissa säädetään valitusoikeudesta. Säännöksen mukaisesti valitusoikeus on asianomaisella kunnalla ja toiminta-alueellaan sellaisella rekisteröidyllä paikallisella tai alueellisella yhteisöllä, jonka tarkoituksena on luonnon- tai ympäristönsuojelun edistäminen.

3.12.2025

Oikeudellinen arviointi

Luonnonsuojelulain 128 §:ssä säädetään oikeudesta saattaa 126 §:ssä tarkoitettu asia vireille ELY-keskuksessa, jos vireillepanon tarkoituksena on estää luonnon tuhoutuminen tai luonnonarvojen heikentyminen, joka ei ole merkitykseltään vähäinen. Vireillepano-oikeus on lain esitöiden mukaisesti kytketty lain 126 §:ssä säädettyihin pakkokeinojen käyttämisen edellytyksenä oleviin tilanteisiin, jotka liittyvät käytännössä lainvastaiseen toimintaan tai laiminlyöntiin. (HE 76/2022 vp, s. 264)

Lain 126 §:n 1 momentin mukaisten pakkokeinojen käyttämisen edellytyksenä on, että joku lyö laimin luonnonsuojelulain tai sen nojalla annettujen säännösten ja päätösten noudattamisen taikka ryhtyy niiden vastaiseen toimeen. Lain esitöissä on täsmennetty, että pakkokeinojen käyttämisen edellytyksenä on moitittava käyttäytyminen. (HE 76/2022 vp, s. 264) Pakkokeinona ELY-keskus voi kieltää asianomaista jatkamasta tai toistamasta tekoa tai laiminlyöntiä ja sakon tai keskeyttämisen uhalla velvoittaa hänet määräajassa poistamaan oikeudenvastaisen tilan tai korjaamaan laiminlyönnin taikka asettaa uhan, että tarpeelliset toimenpiteet teetetään asianomaisen kustannuksella 126 §:n 1 momentissa säädetyn mukaisesti.

Kirvelilattakoi on luonnonsuojelulain 75 §:n 1 momentissa tarkoitettu uhanalainen eliölaji ja lain 77 §:n 1 momentissa tarkoitettu erityisesti suojeltava eliölaji. Kirvelilattakoi on listattu uhanalaiseksi lajiksi ja erityisesti suojeltavaksi eliölajiksi luonnonsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (1066/2023) liitteessä 6. Kirvelilattakoi ei ole rauhoitettu eliölaji luonnonsuojelulain 69 §:n 2 momentin perusteella.

Luonnonsuojelulain 77 §:n 2 momentin mukaisesti ELY-keskus voi päättää suojella erityisesti suojeltavan lajin säilymiselle tärkeän esiintymispaikan. Tällaisen suojelun esiintymispaikan hävittäminen tai heikentäminen on kielletty. Uudenmaan ELY-keskus ei ole tehnyt suojelupäätöstä kirvelilattakoin Lapinlahden esiintymispaikasta luonnonsuojelulain 77 §:n 2 momentin nojalla. Esiintymispaikkaan ei siten sovelleta hävittämis- ja heikentämiskieltoa.

Edellytyksenä lain 126 §:n 1 momentin mukaisten pakkokeinojen käyttämiselle on toimenpiteiden lainvastaisuus tai lain laiminlyönti. Koska kirvelilattakoi tai sen Lapinlahden esiintymispaikka eivät ole luonnonsuojelulailla suojeltuja, mahdolliset suunnitellut toimenpiteet Lapinlahdella eivät ole lainvastaisia. Edellä esitetyn perusteella ELY katsoo, että sen on hylättävä vireillepanijoiden vaatimus luonnonsuojelulain 126 §:n 1 momentin mukaisten pakkokeinojen käyttämisestä.

Vireillepanijat ovat lisäksi katsoneet, että vireillepanossa on kyse luonnonsuojelulain 127 §:n mukaisesta luontovahingon ehkäisemisestä tai korjaamista koskevasta pakkokeinomenettelystä. Lain 127 §:n 2 momentissa säädetään, että ELY-keskuksen on, sen lisäksi, mitä 126 §:ssä säädetään, määrättävä haitan aiheuttanut toiminnanharjoittaja

3.12.2025

tarvittaessa ryhtymään toimenpiteisiin haitallisten vaikutusten ehkäisemiseksi tai rajoittamiseksi mahdollisimman vähäisiksi sekä määrättävä toiminnanharjoittaja ryhtymään ympäristövastuulaissa tarkoitettuihin korjaaviin toimenpiteisiin. Lain 127 §:n mukaisen asian käsittelyssä noudatetaan 126 §:n mukaista hallintopakkomenettelyä. Tarkoituksena on, että hallintopakkoasian yhteydessä tutkittaisiin myös, onko luonnonsuojelulain vastaisesta toimenpiteestä tai laiminlyönnistä aiheutunut luontovahinko. (HE 76/2022 vp, s. 262–263)

ELY-keskus katsoo luonnonsuojelulain 127 §:n 2 momentin sanamuodon ja lain esitöiden perusteella, että säännöksen mukaisten luontovahinkoa ehkäisevien, rajoittavien ja korjaavien toimenpiteiden määrääminen edellyttää lain 126 §:n soveltamisedellytysten täyttymistä. Vireillepanon tapauksessa lain 126 §:n mukaiset soveltamisedellytykset eivät kuitenkaan aiemmin esitetyn perusteella täyty. Näin ollen ELY-keskus hylkää myös vaatimukset lain 127 §:n mukaisten toimenpiteiden määräämiseksi.

Vireillepanijat ovat myös vaatineet, että ELY-keskus estää luonnon tuhoutumisen ja luonnonarvojen heikentymisen Helsingin Lapinlahdessa tavatun kirvelilattakoin osalta tekemällä luonnonsuojelulain 77 §:n mukaisen päätöksen lajin esiintymispaikan rajaamiseksi. ELY-keskus kuitenkin katsoo, ettei hallintomenettelyä luonnonsuojelulain 77 §:n mukaisen erityisesti suojeltavan eliölajin esiintymispaikan rajaamisesta voida laittaa vireille lain 128 §:n mukaisella vireillepanolla.

Luonnonsuojelulain 128 §:n mukainen vireillepano-oikeus mahdollistaa asian saattamisen vireille ELY-keskuksessa, kun asiassa on kyse lain 126 §:n 1 momentin mukaisesta luonnonsuojelulain laiminlyönnistä tai sen vastaisesta toiminnasta. Lain 128 §:n mukainen erityinen vireillepano-oikeus ei täten koske oikeutta panna vireille esimerkiksi luonnonsuojelulain 77 tai 79 §:n mukaisten rajauspäätösten hallintomenettelyjä ELY-keskuksessa, sillä siitä ei ole 128 §:ssä säädetty. Näin ollen ELY-keskus ei tutki vireillepanijoiden vaatimusta kirvelilattakoin esiintymispaikan rajaamisesta luonnonsuojelulain 77 §:n 2 momentin mukaisesti.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös

sähköpostitse:
Lakiasiaintoimisto Maailma Oy

Tiedoksi

sähköpostitse:
Helsingin kaupunki
Helsingin satama Oy

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

Tätä päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin päättä.

3.12.2025

ASIAN KÄSITTELIJÄT Asian on esitellyt lakimies Wilma Poutanen ja ratkaissut yksikön päällikkö Ilpo Huolman. Päätös on hyväksytty sähköisesti. Merkintä hyväksynnästä on päätöksen viimeisellä sivulla

Tämä asiakirja UUELY/5173/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument UUELY/5173/2025 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Poutanen Wilma 03.12.2025 12:17

Ratkaisija Huolman Ilpo 03.12.2025 12:19

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

- Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.
- Tavallisena sähköisenä tiedoksiannona toimitetussa tiedoksiannossa asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.
- Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.
- Yleistiedoksiannossa tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä päätöstä koskevan ilmoituksen julkaisemisesta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen verkkosivulla.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- valittajan nimi ja kotikunta
- jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- postiosoite ja puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuo- mioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja; asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää
- toimitettaessa valituskirjelmä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta.

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava **Helsingin hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Yksityishenkilöt, yritykset ja yhteisöt voivat lähettää valituskirjelmän hallinto- ja erityistuo- mioistuinten sähköisessä asiointipalvelussa (<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/>). Valituskirjelmän voi toimittaa perille myös henkilökohtaisesti, lähetin välityksellä, postitse tai sähköpostilla. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuo- mioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakijalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 310 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Posti- ja käyntiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Puhelin: asiakaspalvelu/kirjaamo 029 56 42069, vaihde 029 56 42000

Sähköposti: helsinki.hao@oikeus.fi

Faksi: 029 56 42079

Aukioloaika: ma–pe 8.00–16.15